

Ajuntament de
LA GARRIGA

GUIA D'ASPECTES LEGALS DE LES ASSOCIACIONS

ÍNDEX

Introducció	3
Normativa aplicable	3
Les obligacions registrals	4
Els estatuts i el reglament de règim intern	5
Les obligacions documentals	6
L'Assemblea General	7
La Junta Directiva	8
El voluntariat a les entitats	9
Altres obligacions relacionades amb les entitats	10

INTRODUCCIÓ

Les associacions són una peça clau per a l'enfortiment comunitari i la cohesió social dels nostres municipis. Per garantir-ne la bona marxa, i com qualsevol altra figura amb personalitat jurídica, les associacions estan sotmeses a una sèrie de normatives que en regulen el funcionament intern i les obligacions legals.

Conèixer-les i interpretar-les correctament és fonamental per gestionar l'entitat amb la diligència que se n'espera. La normativa aplicable, a més, pot tenir algunes especificitats en funció de l'àmbit d'actuació de l'associació.

NORMATIVA APLICABLE

Aquesta guia se centra en els **aspectes legals** de les associacions d'àmbit català inscrites al Registre d'Entitats del Departament de Justícia i sotmeses a la [Llei 4/2008, del Llibre tercer del Codi Civil de Catalunya](#), que ordena aspectes bàsics del funcionament intern de les entitats, com ara els continguts mínims dels **estatuts** o la **composició** i les **funcions** de la Junta Directiva i de l'Assemblea General.

També estableix els requisits per a la **convocatòria de reunions** i l'**elaboració de les actes**, així com les condicions d'accés i baixa dels socis i les sòcies, entre altres.

En alguns aspectes concrets es fa referència a la singularitat de les **entitats esportives catalanes**, en tant que la seva presència és molt extensa arreu del territori.

En termes generals, hi ha diferents tipologies d'entitats:

- Associacions inscrites al Registre d'Entitats del Departament de Justícia. Estan regulades per la [Llei 4/2008, del Llibre tercer del Codi Civil de Catalunya](#).
- Entitats inscrites al [Registre estatal d'Associacions](#). Depenen del Ministeri de l'Interior i es regeixen per la [Llei 1/2002, reguladora del Dret d'Associació](#).
- Entitats i clubs esportius inscrits al Registre d'Entitats esportives de la Secretaria General de l'Esport. Es troben subjectes a la [Llei 1/2000, de l'esport](#), al [Decret 58/2010](#) i al [Decret 55/2012](#).
- Associacions sindicals i empresarials que tenen dipositats els seus estatuts al [DEOSE](#). Estan regulades per la [Llei 19/1977, sobre regulació del dret d'associació sindical](#).

Les associacions també poden estar subjectes a altres normatives de caràcter més sectorial, com ara les **associacions de famílies d'alumnes**.

Les associacions de famílies d'alumnes estan regulades per:

- El [Decret 202/1987, de 19 de maig, pel qual es regulen les associacions de pares d'alumnes](#)
- La [Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació de Catalunya \(LEC\)](#)

Segons l'activitat que duguin a terme, les associacions hauran de complir **normatives específiques**, a més de la normativa general lligada a l'activitat econòmica, la contractació de personal, la protecció de dades personals, etc.

Normatives específiques:

- El [Decret 267/2016, de 5 de juliol, de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys](#).
- El [Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives](#), especialment en el cas de les entitats d'àmbit cultural.
- La [Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme](#), per a les entitats que duguin a terme programes de voluntariat.

LES OBLIGACIONS REGISTRALS

LA INSCRIPCIÓ

Les associacions s'han d'inscriure, a efectes de **publicitat**, al [Registre d'Associacions de Catalunya](#) o al [Registre d'Entitats Esportives](#) (REE) de la Secretaria General de l'Esport.

Cal lliurar degudament datats i signats: **l'acta fundacional** i els **estatuts**.

L'ACTUALITZACIÓ DE LES DADES

Cal inscriure:

- ✓ les renovacions de Junta Directiva
- ✓ les modificacions d'estatuts
- ✓ els canvis d'adreça, etc.

L'incompliment d'aquestes obligacions pot comportar per a l'entitat dificultats per sol·licitar el certificat digital o gestionar els comptes bancaris, per exemple.

REGISTRE MUNICIPAL D'ENTITATS

En **l'àmbit local**, les entitats haurien de donar-se d'alta al Registre Municipal d'Entitats i mantenir la informació al dia.

Segons la seva activitat, les entitats també poden donar-se d'alta en altres registres i censos:

- [Entitats de voluntariat](#)
- [Entitats juvenils](#)
- [Entitats de foment de la llengua catalana](#)
- [Entitats de Medi Ambient](#)
- [ONGD](#)

La inscripció en aquests registres **no és obligatòria**, però comporta avantatges importants tant pel que fa a la visibilitat de les entitats com a la possibilitat de fer xarxa, rebre informació d'interès i accedir a determinats ajuts o subvencions.

ELS ESTATUTS I EL REGLAMENT DE RÈGIM INTERN

ELS ESTATUTS I LA SEVA REGULACIÓ

Són la norma bàsica de funcionament de l'entitat. Regulen, d'acord amb la normativa, aspectes fonamentals de funcionament.

Regulació d'aspectes de funcionament

- ✓ La denominació de l'entitat
- ✓ Les finalitats de l'entitat
- ✓ Els requisits
- ✓ Els drets i els deures dels socis i les sòcies
- ✓ La composició i durada del mandat de la Junta Directiva
- ✓ La periodicitat de les reunions
- ✓ L'establiment de comissions o grups de treball

Regulació del règim disciplinari

- ✓ Establiment de requisits del procediment

Regulació del règim econòmic

- ✓ Fonts de finançament
- ✓ Exercici d'acord amb l'any natural o no

Regulació de la dissolució de l'entitat

- ✓ Procediment que cal seguir per dissoldre l'entitat
- ✓ Destinació del romanent

L'entitat pot fer les modificacions que calguin quan s'esdevinguin canvis en algun dels aspectes que regula, com per exemple, la decisió de celebrar les reunions d'Assemblea o Junta Directiva de **manera virtual**. Aquesta opció ha d'estar prevista als estatuts i el sistema emprat ha de garantir la identificació de les persones assistents, la continuïtat de la comunicació, la participació en les deliberacions i el vot. Així mateix, si l'entitat convoca l'Assemblea per **mitjans telemàtics**, com el correu electrònic, també caldrà que els estatuts incorporin aquesta possibilitat.

Inscripció de la [Modificació dels estatuts d'una associació](#) (Gencat).

EL REGLAMENT DE RÈGIM INTERN

Les entitats poden redactar un **reglament de règim intern** que desenvolupi i detalli qüestions pròpies de l'entitat que calgui regular per al bon funcionament i coordinació de les persones que hi participen.

No és un document obligatori ni precisa inscripció registral, però sí que ha de ser **aprovat** en Assemblea amb la mateixa majoria de vots que els estatuts.

El **reglament de règim intern** permet especificar aspectes que apareixen de forma resumida en els estatuts per evitar interpretacions errònies i dubtes. Per exemple:

- ✓ Descripció de categories de socis i sòcies
- ✓ Identificació de les infraccions que donen lloc a l'obertura del règim disciplinari
- ✓ Sancions previstes per cada situació
- ✓ Concreció de les funcions dels membres de la Junta Directiva, etc.

LES OBLIGACIONS DOCUMENTALS

Entre les diferents obligacions que estableix el Llibre Tercer del Codi Civil, s'hi compten una sèrie de **llibres obligatoris** que les entitats han de generar i mantenir actualitzats:

LLIBRE DE COMPTABILITAT

Les entitats que **NO** estiguin obligades a presentar la declaració de l'Impost de Societats (IS):

- ✓ Llibre de caixa en què es detallin ingressos i despeses

Les entitats que **SÍ** que estiguin obligades a presentar la declaració de l'Impost de Societats (IS):

- ✓ Llibre diari
- ✓ Llibre d'inventaris
- ✓ Comptes anuals

LLIBRE DE SOCIS I SÒCIES

Les entitats han de tenir una **relació actualitzada** de persones sòcies, amb indicació, com a mínim, de:

- ✓ Dates d'alta i de baixa de l'associació
- ✓ Adreça per a les notificacions

LLIBRE D'ACTES

Les actes de les reunions d'Assemblea i Junta Directiva autenticades com estableixin els estatuts i, en tot cas, amb la signatura de la persona secretària i el vistiplau de la presidència. El contingut mínim de les actes és:

- ✓ Data i lloc
- ✓ Ordre del dia
- ✓ Assistents
- ✓ Resum assumptes
- ✓ Acords adoptats
- ✓ Resultats de les votacions i majories
- ✓ Intervencions

LLIBRE DE VOLUNTARIAT

En cas de comptar amb la col·laboració de voluntariat, les entitats han de disposar d'una relació de persones voluntàries que inclogui:

- ✓ Descripció mínima de la seva tasca
- ✓ Descripció de la seva capacitat específica (si en tenen)

Tots aquests documents són:

- ✓ una obligació legal de les entitats
- ✓ un instrument per gestionar-la correctament
- ✓ una eina de gestió eficaç i transparent

ELS CLUBS ESPORTIUS

Altres entitats, com ara els clubs esportius, no només han de disposar d'aquests documents sinó que, a més, han de **diligenciar el llibre d'actes i de comptabilitat**:

- ✓ Si s'utilitza suport electrònic: dins dels quatre mesos següents al tancament comptable.
- ✓ Si s'utilitza suport físic: al principi i al final del llibre.

L'ASSEMBLEA GENERAL

QUINA ÉS LA SEVA FUNCIO?

- ✓ És l'òrgan de govern de l'entitat i fa la funció d'**administrar** i **representar** l'associació, d'acord amb la llei, els estatuts i els acords adoptats per l'Assemblea General.
- ✓ Té l'obligació d'exercir les seves funcions amb diligència, la qual cosa implica, entre altres, actuar sempre en **benefici** de l'entitat i vetllar per assolir les seves finalitats.

QUINA ÉS LA SEVA COMPOSICIÓ?

- ✓ Els estatuts determinen la **composició** exacta de la Junta, així com la seva **durada**, que no pot superar, en tot cas, els 5 anys.
- ✓ En el cas de les **entitats esportives**, el mandat de les juntes directives dels clubs esportius no pot ser inferior a 4 anys ni superior a 8. En tots dos casos, però, es permet la reelecció dels càrrecs sempre que els estatuts no estableixin el contrari.
- ✓ La Junta Directiva ha d'estar formada per un **mínim de tres persones** i ha d'incloure, almenys, els càrrecs de **presidència** i **secretaria**, que han d'estar representats per persones diferents.
- ✓ Les persones que són membres de l'òrgan de govern han de tenir la condició d'**associades** i capacitat per exercir els seus drets socials.
- ✓ Les persones que formen part de la Junta Directiva han de ser escollides:
 - en reunió d'Assemblea General;
 - pel procediment electoral que estableixin els estatuts, per votació dels socis i les sòcies assistents i en situació de poder exercir els seus drets socials.

QUIN ÉS EL SEU FUNCIONAMENT?

- ✓ Les funcions de la Junta Directiva s'exerceixen de forma **voluntària i gratuïta**.
- ✓ Tota renovació de la Junta Directiva s'ha d'inscriure al Registre, sigui una renovació total o parcial, motivada per l'esgotament del mandat o per la sortida d'un o diversos membres.
- ✓ Només es poden rescabalar les despeses ocasionades per l'activitat, sempre que estiguin degudament justificades.
- ✓ En el cas de les entitats inscrites al Registre d'Associacions del Departament de Justícia, s'estableix la possibilitat que les persones de la Junta Directiva **percebin una contraprestació econòmica** només en el cas que es tracti de **tasques clarament diferents** de les seves funcions com a membres de l'òrgan de govern, i sempre que aquesta situació no afecti més del 50 % dels membres de la Junta.
Aquesta possibilitat **no és aplicable als clubs esportius**, les Juntes Directives dels quals no poden percebre **cap mena de remuneració**, encara que sigui per tasques diferents de les pròpies de l'òrgan de govern.

LA JUNTA DIRECTIVA

QUÈ ÉS I QUINES SÓN LES SEVES FACULTATS?

- ✓ És l'**òrgan sobirà** de l'entitat i està formada per totes les persones sòcies.
- ✓ Té les facultats següents:
 - Aprovar els comptes anuals i el pressupost.
 - Triar els membres de l'òrgan de govern, o separar-los de l'òrgan de govern si s'escau.
 - Modificar els estatuts.
 - Aprovar el reglament de règim intern i les modificacions que puguin produir-se.
 - Decidir les quotes dels socis i les sòcies o el pagament de les despeses de l'entitat.
 - Acordar l'ingrés i la baixa en federacions o confederacions.
 - Sol·licitar la declaració d'utilitat pública.

COM ES CONVOCA?

- ✓ S'ha de convocar un mínim **d'una Assemblea ordinària anual**, dins dels 6 mesos següents al tancament comptable, amb la finalitat d'aprovar la gestió de l'entitat, els comptes anuals i el pressupost.
- ✓ L'Assemblea també es pot reunir amb **caràcter extraordinari** quan la Junta Directiva ho considera convenient o bé si ho sol·licita un 10 % de les persones sòcies (o un percentatge inferior, si així ho indiquen els estatuts).
- ✓ Les reunions d'Assemblea s'han de convocar:
 - amb un **mínim de 15 dies d'antelació** si és convocada per l'**òrgan de govern**.
 - amb un **mínim de 30 dies d'antelació** si és a petició de les **persones sòcies**.
- ✓ La convocatòria s'ha de fer a través del canal establert als estatuts de l'entitat per a aquest fi. Cal tenir present que els estatuts poden fixar terminis diferents.

COM FUNCIONA?

- ✓ Durant la seva celebració, l'Assemblea **no podrà tractar ni arribar a acords** sobre qüestions que no hagin estat incloses en l'ordre del dia.
- ✓ Tanmateix, les persones sòcies **poden sol·licitar la inclusió** d'un o diversos punts en l'ordre del dia sempre que representin el 10 % del total de socis.
Ho poden fer:
 - abans de la convocatòria de l'Assemblea;
 - durant el primer terç del període comprès entre la recepció de la convocatòria i la data de l'Assemblea.

EL VOLUNTARIAT A LES ENTITATS

COM ES POT COL·LABORAR?

- ✓ Les entitats poden comptar amb la **col·laboració de persones voluntàries** per dur a terme la seva activitat.
- ✓ El Llibre Tercer del Codi Civil indica que:
 - els estatuts han de concretar els **mecanismes de participació** del voluntariat a l'entitat;
 - l'entitat ha de tenir un **llibre de voluntariat** (vegeu pàg. 5), on constin les dades bàsiques junt amb una descripció de les seves funcions.

COM ES FORMALITZA EL VOLUNTARIAT?

- ✓ Les entitats que decideixen comptar amb la col·laboració de voluntariat (no necessàriament s'ha de ser soci) han de formalitzar aquesta voluntat a través d'un programa de voluntariat que implica:
 - l'elaboració del pla de voluntariat
 - la garantia del compliment dels drets i deures que la [Llei del voluntariat](#) defineix en relació amb la persona voluntària, l'entitat i les persones destinatàries de l'acció voluntària.
- ✓ Les associacions han d'assegurar-se que la persona voluntària rep de l'entitat **informació i formació** per a l'exercici de les seves funcions, i que pot participar en el disseny i execució dels programes d'acció voluntària.
- ✓ L'entitat ha de contractar una **assegurança** que cobreixi els danys que involuntàriament poden causar les persones voluntàries en la seva activitat. Tot el conjunt de drets i deures vinculats a l'acció voluntària es poden consultar al web de Voluntariat.org.
- ✓ La relació entre la persona voluntària i l'entitat es formalitza mitjançant la signatura del **full de compromís**. Aquest document inclou:
 - una menció al caràcter voluntari i altruista de la col·laboració;
 - la descripció de les funcions i tasques a desenvolupar;
 - la formació prevista;
 - l'existència d'una assegurança per al voluntariat;
 - les condicions de gènere i la conciliació de la vida laboral i familiar;
 - l'acord sobre el rescabament de despeses. L'acció voluntària s'exerceix **sense contraprestació de cap mena**. La persona voluntària únicament es pot rescabalar les despeses que li ocasioni la seva activitat sempre que estiguin degudament justificades.

El voluntariat mai es pot confondre amb una prestació de servei, que es formalitzaria mitjançant un contracte de treball, i generaria totes les obligacions pròpies de la contractació de personal laboral, com en qualsevol altra organització.

ALTRES OBLIGACIONS RELACIONADES AMB LES ACTIVITATS

Per raó de la seva activitat diària, les entitats queden subjectes a diferents normatives:

LLEI DE PROTECCIÓ DE DADES PERSONALS

- ✓ Pel fet de gestionar dades de persones sòcies, treballadores, usuàries o altres, les entitats estan obligades a complir la Llei Orgànica 3/2018, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Aquesta normativa exigeix **garantir la integritat de les dades gestionades**, evitant la seva pèrdua, dany o destrucció accidental, així com accessos no autoritzats o il·lícits.

- ✓ Les entitats han de **garantir els drets** de les persones físiques, incloent-hi el dret d'accés, rectificació, oposició, cancel·lació i portabilitat.
- ✓ Per aplicar les mesures de seguretat tècniques i organitzatives adients, cal que l'entitat faci una **anàlisi exhaustiva** de les seves activitats de tractament de dades.

Amb aquesta finalitat, l'AEPD ha elaborat una sèrie de guies pràctiques. Tot i això, moltes entitats opten per contractar serveis d'empreses especialitzades per assegurar el compliment de la normativa.

NORMATIVA DE PROTECCIÓ DE MENORS D'EDAT

Sovint les entitats tenen contacte amb infants i joves en el desenvolupament de les seves activitats. A fi de protegir-los, s'estableixen algunes obligacions:

- ✓ Demanar el **certificat negatiu** del registre de **delictes de naturalesa sexual** a tota persona de l'entitat que tingui contacte amb menors d'edat, ja sigui treballadora, voluntària, personal en pràctiques, etc.
- ✓ D'acord amb la Llei de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPVI), les persones que tenen contacte habitual amb menors han de rebre una **formació especialitzada i continuada** en matèria de prevenció i actuació contra la violència.

Entre les obligacions que preveu la llei, se n'hi compten d'específiques per a les entitats esportives i de lleure, com ara:

- disposar d'un protocol d'actuació enfront de la violència;
- designar una persona delegada de protecció de la infància.

NORMATIVA DE TRANSPARÈNCIA

- ✓ Aquesta normativa afecta les entitats que:
 - exerceixen funcions públiques;
 - presten serveis públics o d'interès general;
 - reben subvencions públiques per al seu funcionament o activitats.
- ✓ La **principal obligació** és la de proporcionar les informacions que l'Administració Pública els requereixi.

Algunes entitats, a més, tenen obligacions que es coneixen com de **publicitat activa**, que les fan responsables de publicar una sèrie d'informacions sense esperar que se'ls demani. En termes generals:

- es tracta d'entitats que obtenen més de 100.000 € anuals en ajuts o subvencions públiques;
- entitats que obtenen més de 5.000 € anuals si l'import obtingut suposa més del 40 % del total d'ingressos anuals.

Les entitats han de complir les obligacions derivades de les seves activitats pel que fa a les assegurances que cal contractar, les cobertures de les quals poden variar en funció del tipus d'activitat i de l'entitat.

Més informació a participacio@ajlagarriga.cat

